

قرن جدید؛ فضای جدید

در چهار سال گذشته، سه دوره از جشنواره فیلم‌های کودکان و نوجوانان برگزار شده که در هر دوره یک فیلمساز توانسته جایزه بهترین کارگردانی را به دست بیاورد. در دوره سی و چهارم حسین ریگی برای ساخت فیلم «لبپار» این جایزه را به دست آورد. سال ۱۴۰۲ و در خلال دوره سی و پنجم جشنواره پروانه زرین بهترین کارگردانی به مرتضی آتش زمزم کارگردان «قهرمان من» رسید و در سال گذشته نیز این جایزه را آرش معیریان برای ساخت فیلم «بامبولک» دریافت کرد. فیلمی که پس از حضور موفق در این رویداد، در جشنواره فیلم فجر سال گذشته نیز به نمایش درآمد که البته در آنجا خیلی مورد اقبال اهالی رسانه و منتقدان قرار نگرفت. این فهرست ۳۶ دوره گذشته جشنواره فیلم‌های کودکان و نوجوانان بود. امسال نیز بخش فیلم‌های بلند جشنواره میزبان هفت فیلم سینمایی است. در کنار پویانمایی «افسانه سپهر» به کارگردانی عماد رحمانی و مهرداد محرابی، فیلم‌های «بچه مردم» به کارگردانی محمود کریمی، «جادوی عروسک‌ها» به کارگردانی سعید عباسی، «چشم بادومی» به کارگردانی ابراهیم امینی، «دختر برقی ۲» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی حسین قناعت، «سفید برفی» به کارگردانی جواد نوربان، «شهر آرزوها» (بامبولک ۲) به کارگردانی متین اوجانی و «موی گرگ» به کارگردانی فریدون نجفی مهمان سینماهای شهر اصفهان هستند تا فرصتی برای شنیدن صدای کودکی و دیدن نگاه روشن نوجوانان و پلی میان خاطره‌ها و رویاهای فراهم کنند. باید ببینیم تا چند روز دیگر، چه نامی از سینمای ایران به این فهرست بلند بالا اضافه می‌شود و کدام فیلمساز با پروانه زرین بهترین کارگردانی اختتامیه این جشنواره در اصفهان را ترک می‌کند. سی و هفتمین جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان در ۳ بخش ملی (فیلم‌های بلند، کوتاه و پویانمایی)، بخش بین‌الملل و بخش ویژه از ۱۲ تا ۱۶ مهر سال جاری با دبیری حامد جعفری در شهر اصفهان برگزار می‌شود.

این دوران سینمای کودک را فراموش کردند، برنده اصلی جشنواره در آخرین دوره برگزاری این جشنواره در دهه نود، مجیدی مجیدی با یکی از فیلم‌های مهم کارنامه هنری اش است، فیلمی جریان ساز و خوش ساخت به نام «خورشید». نکته جالب توجه در این دهه این است که در دو دوره جشنواره جوایز بهترین کارگردانی به دو نفر که از یک خانواده هستند رسید، در فیلمی یک پدر و پسر کارگردان بودند و در اثری دیگر دو برادر. در دوره بیست و پنجم جشنواره که نخستین دوره آن در دهه نود بود، علی شاه‌حاتمی و فرزندش حمید شاه‌حاتمی برای ساخت فیلم «روای سینما» جایزه بهترین کارگردانی را به دست آوردند تا نخستین پدر و پسر سینمای ایران باشند که این جایزه را دریافت کردند. در دوره بعد نادره ترکمانی برای ساخت «گورداله و عمه غولی» این جایزه را به دست آورد. سال بعد از آن و در دوره بیست و هفتم احسان عبدی‌پور کارگردان بوشهری و خوش ذوق سینما، با فیلم جذاب «تنهای تنهای تنها» این جایزه را به دست آورد، اثری که اتفاقاً جایزه بهترین فیلم جشنواره را نیز از آن خود کرد. در دوره بیست و هشتم یکی از برندگان سابق این رویداد باز هم جایزه بهترین کارگردانی را به دست آورد، غلامرضا رضانی که جزو روگرداران این جشنواره محسوب می‌شود در این دوره با فیلم «فرار از قلعه رودخان» این جایزه را به دست آورد. سال بعد و دوره بیست و نهم جایزه خوش ذوق آذری زبان با برای ساخت فیلم «سویوق» جایزه بهترین کارگردانی را دشت کردند. در دوره سی ام نیز محمدرضا خردمندان با فیلم «۲۱ روز بعد» جایزه بهترین کارگردانی را دریافت کرد، فیلمی خوش ساخت که علاوه بر این جشنواره در دیگر رویدادهای سینمایی هم عملکرد قابل دفاعی داشت و نقدهای مثبت زیادی دریافت کرد. جایزه بهترین کارگردانی در دوره سی و یکم به محمدرضا حاجی غلامی برای ساخت «لکت» رسید و دوره پس از آن، امیرحسین قهرایی برای کارگردانی «بازویو» این جایزه را دریافت کرد. در آخرین دوره جشنواره در دهه نود هم مجید مجیدی بار دیگر پروانه زرین بهترین کارگردانی را به دست آورد، او برای ساخت فیلم «خورشید» به این جایزه رسید.

فیلمسازان ایرانی است که در اکثر جشنواره‌های داخلی جایزه بهترین کارگردانی را به دست آورده و در دوره بیستم جشنواره فیلم‌های کودکان و نوجوانان نیز توانست این عنوان را کسب کند. سال بعد از آن و در دوره بیست و یکم جشنواره نیز یکی دیگر از بزرگان تاریخ سینمای ایران جایزه بهترین کارگردانی را کسب کرد، مرحوم کیومرث پوراحمد برای ساخت یکی از بهترین فیلم‌هایش یعنی «اتوبوس شب» توانست جایزه بهترین کارگردانی را به دست آورد، فیلمی تحسین شده که در جشنواره‌های معتبر داخلی مثل جشنواره فجر، جشنواره کودک و نوجوان، جشن خانه سینما، جشن حافظ و... با تقدیر مواجه شد و در چندین جشنواره خارجی نیز به نمایش درآمد و نقدهای مثبتی دریافت کرد. در دوره بیست و دوم جشنواره که در شهر کرمان برگزار شد، فرزاد موتمن برای ساخت «حبه موسیقی» جایزه بهترین کارگردانی را دریافت کرد. اصلی ترین رقیب موتمن در این دوره ابراهیم فروزش بود که با دو فیلم در این جشنواره شرکت کرده بود که هرکدام از آثارش توانست جوایزی را به دست آورد. در دوره بعدی جشنواره غلامرضا رضانی بار دیگر جایزه بهترین کارگردانی را به دست آورد و این بار برای ساخت فیلم «همبازی» موفق به دریافت این جایزه شد. در دوره بیست و چهارم که آخرین دوره برگزار شده در این دهه بود جایزه بهترین کارگردانی به ناصر رفاهی برای ساخت فیلم «خانه امن است» رسید.

دهه نود؛ خانواده‌های برنده

در دهه نود شرایط سینمای کودک و نوجوان ما، مثل جریان اصلی سینما در حال تغییر بود. بسیاری از نام‌های قدیمی و چهره‌های شناخته شده در این حوزه کم کار شده بودند و حالا سینمای کودک و نوجوان با چهره‌های جدیدی آشنا شده بود، افرادی که برخی از آنها خیلی زود به شهرت رسیدند و حالا به بدنه سینمای ما هم اضافه شدند، اما هرازگاهی نیم نگاهی هم به سینمای کودک دارند. البته این بدان معنا نیست که بزرگان سینما در

آخرین دوره جشنواره در دهه هفتاد نیز باردیگر سینمای ایران برگزیده‌ای نداشت و جایزه بخش بین‌المللی به دنیس باردیائو خالق فیلم «دنیای مارتی» رسید.

دهه هشتاد؛ مخلوطی از فیلمسازان قدیمی، جدید و خارجی

در دهه هشتاد ۹ دوره از جشنواره فیلم‌های کودکان و نوجوانان برگزار شد، دورانی که هرکدام حال و هوای خاص خود را داشت و در هر دوره یک چهره جدید جایزه بهترین کارگردانی این رویداد را به دست آورد. البته جدید بودن صرفاً به معنای تازه کار بودن نیست، بسیاری از چهره‌های قدیمی سینما مثل مرحوم کیومرث پوراحمد، رسول صدرعاملی، مسعود کرامتی و... در این دهه در جشنواره حضور داشتند و توانستند جایزه بهترین کارگردانی را هم دشت کنند. در این میان کارگردان‌هایی هم بودند که بیش از یک بار این جایزه ارزشمند را به دست آوردند و نام خود را ماندگار کردند. در دوره شانزدهم برای آخرین بار این رویداد در بخش سینمای ایران جایزه بهترین کارگردانی را به هیچ فیلمسازي اهدا نکرد و در بخش بین‌الملل جان هی کارگردان فیلم «جیمی گریمل بی همتاست» (محصول کشورهای فرانسه و انگلیس) این جایزه را به نام خود زد. در دوره هفدهم جشنواره مسعود کرامتی بازیگر و کارگردان شناخته شده کشورمان توانست برای ساخت فیلم «روز کارنامه» جایزه بهترین کارگردانی را به دست آورد. سال بعد و در دوره هجدهم این رویداد عبدالرسول گلبن برای کارگردانی فیلم «بهشت جای دیگری است» این جایزه را کسب کرد. در دوره نوزدهم جشنواره یکی از کارگردان‌های صاحب سبک و خوش سابقه در جشنواره کودک، نخستین جایزه کارگردانی خود را به دست آورد، غلامرضا رضانی که در این دوره با فیلم «حیات» به جشنواره آمده بود. دوره بیستم جشنواره اما هیئت داوران جشنواره دست روی نام یکی از بزرگان سینما گذاشتند، رسول صدرعاملی که در با فیلم «دیشب باباتو دیدم آیدا» در این دوره حضور پیدا کرده بود. صدرعاملی جزو معدود

